

Zakon za starostno in nezgodno zavarovanje se mo-
ra upeljati v naši državi tako moderno kot v Nemčiji
ali v Angliji. Kukovčev in Drogenikovo šušmarstvo pa
odklanjajo gospodarji in delavci. F. Z.

Politični ogled

DRŽAVA SHS.

S tem, da vsi odločujoči politični činitelji priznava-
jo dejstvo, da smo trije narodi, ki sami odločamo o svo-
ji usodi in ki ne moremo trpeti nobene nadvlade, je že
veliko doseženo in pot do sporazuma je odprta, če se
med radikali ne bodo našli trmasti zagovorniki tiste
politike, na kateri so se ubili demokrati. Demokrati so
vodili politiko nasilja, ki je hotela pod imenom «narod-
nega edinstva» slejkoprej vse posrbiti. Ta politika se je
odklonila od vseh treh strani: od slovenske, hrvatske, pa
tudi od srbske. S tem, da so vrgli demokrate iz vlade,
so napravili radikali lep korak naprej, če pa ne bi ho-
teli napredovati po poti do sporazuma, potem seveda
se tudi ne bodo mogli dolgo držati, ker predstavniki
enega samega naroda ne morejo dolgo vladati nad tremi
narodi.

Demokrati v opoziciji kar besnijo in so popolnoma
pod komando Pribičeviča, ki jih vodi in hujska od
ene napake do druge ter bo kmalu izigral vso zaslonbo,
ki so jo demokrati še imeli med srbskim narodom. Pri
volitvi verifikacijskega odbora so uprizorili demokratije
pravi divjaški kraval z vpitjem, ropotanjem ter dru-
gimi izgredi, ko se je pa verifikacijski odbor sestal, so
stavili take zahteve, da se je vsepovprek zgražalo. Naj-
raje bi bili razveljavili vse nedemokratske mandate in
so proti vsem nedemokratskim mandatam priglivali celo
vrsto pritožb. Odbor pa je vse pritožbe demokratov za-
vrnil kot neutemeljene, ker je bilo razvidno, da demo-
kratom ne gre toliko za stvar, ampak za golo nagajivost
in za zavlačevanje parlamentarnega dela.

K nalogi vlade v pogledu rešitve nujnih vprašanj,
kakor je uradniško in invalidsko, je izjavil finančni
minister dr. Stojadinovič, da se mora vse to združiti z
varčevanjem in pa s spremembo davčnega zakona. —
Uradnikov je preveč po vseh uradih, nepotrebni se mo-
rajo odpraviti, da se lahko boljše plača one, ki so po-
trebni in res delajo. Davčni zakon se mora čimprej re-
šiti za celo državo. Državni dohodki se morajo povišati
in minister pravi, da po obdavi tistih, ki lahko
plačajo, in teh je v državi še mnogo. Vlada se bo bavila
tudi z vojaškim zakonom, glede tega se še pa nihče ni
izjavil, da bi bilo potrebno varčevati in znižati.

Med drugimi finančnimi zakoni, ki se bodo pred-
ložili narodni skupščini, je navedel dr. Stojadinovič
državni proračun za 1923-24. Ta proračun bo znašal 10
milijard, izredni izdatki 1 milijardo, likvidacijski pra-
račun 2 milijardi, skupaj torej 13 milijard dinarjev.
Od tega je en del že izplačan in se bo samo definitivno
vknjižilo med naknadne izredne kredite in likvidacijski
proračun. Dosedaj je izplačanih 1 in pol milijarde di-
narjev, treba je sedaj še 11 in pol milijarde dinarjev
kredita. V poštev pridejo vsi državni dohodki, pozabilo
se ne bo tudi na povišanje državnih taks.

Dosedaj se dela sam verifikacijski odbor in dokler
ta svojega dela ne dovrši, — kar se bo pa zgodilo te dni,
se skupščina ne bo sestajala in tako se sedaj še ne da
reči, kako misli Pašič postopati glede obljub, ki so jih
dali radikalni zastopniki v Zagrebu.

Na zunanjo našo vladno politiko tudi ne kaže spre-
memb, samo napram Bolgariji so odnošaji malo boljše.
Beograjska vlada je začela priznavati, da je vlada bol-
garskih zemljoradnikov v resnici miroljubna. Z Grško
in Rumunijo goji Beograd še vedno veliko prijateljstvo
in zavezništvo, četudi se našim ljudem v Grčiji silno
slabo godi in četudi je neki rumunski minister v Rimu
brezobzirno in krivično govoril proti našim zahtevam v
jadranskem vprašanju.

BOLGARIJA.

Zavezniška komisija za vojne odškodnine je Bol-
gariji odobrila vse olajšave pri plačevanju vojnih od-
škodnin, kakor je bolgarska vlada pred par meseci pro-
sila. To je dobro znamenje zaupanja, ki ga uživa nova
Bolgarija v svetu. — Bolgarska vlada bo predložila novi
skupščini zakon o komuni, po katerem se za vse komu-
nistične organizacije po državi ustanovljajo komune,
tako, da bo vso imetje in delo bolgarskih komunistov
upravljeno po komunističnih načelih. S tem hoče vla-
da prisiliti komuniste, da se izkažejo v praksi, ter mi-
sli, da bodo poskusili komunističnega gospodarstva sla-
bo izpadli in da bo tako stranka izgubila svoje pristaše.

OBMEJNI SPOR MED ČESKO IN MADZARSKO.

je končan. Na meji je bil ubit neki češki finančni usluž-
benec in češka vlada je radi tega zaprla mejo menceč,
da je za tem umorom kaka protičeška akcija ogrskih
fašistov. Sestala se je komisija, ki pa umoru pripisova-
nega značaja ni potrdila in tako se je meja zopet od-
prla.

FRANCOSKO-NEMSKI SPOR.

Nemčija je zaveznikom predlagala v vojno odškod-
nino 30 milijard zlatih mark, ki naj bi se plačale v
letnih obrokih in deloma tudi iz mednarodnega posej-
la. Francoska vlada z belgijsko odločno odklanja to
ponudbo ter vstraja pri nadaljnjem zasedanju Poruh-
ja. Italija smaptra nemško ponudbo za resno in dobro
podlago pogajanj. Amerika je istega mnenja, povdarja
pa, da se noče v nobenem oziru mešati v ta spor.

Anglija se noče prav izjaviti. Izvrševalni odbor
Društva narodov je pa soglasno sklenil, da je spričo
nemške ponudbe nastopil trenutek, ko mora angleška
vlada poseči v nemško-francoski spor. Angleška naj

predlaga v zvezi z reparacijskim vprašanjem rešiti tudi
vprašanje mednarodnih dolgov. Vprašanje varnosti mej
in omejitve sedanje oborožene moči naj se izroči Dru-
štvu narodov in Nemčija naj nemudoma postane član
sveta, ki bo uredil ta pereča vprašanja.

NOVO ŽIVLJENJE.

Krog nas se širi mladi maj — s tisočnimi pesmimi
nam poje in se nam smeje v svojih tisočih pisanih
barvah. In življenje klije vsepovsod, novo življenje po
mrzli zimski smrti. Po skrbno zasejanih njivah brsti
novo življenje, ki so ga zbudili kmetičevi trdi žulji in
vroči znoj. In tisoč škrančkov se dviga v nebo in prosi
s svojimi živimi glasovi Stvarnika, naj blagoslovi te
brsteče njive — znoj in trud pridnega kmetiča. Kmeti-
čevo srce pa je polno zadovoljne radosti — v brstenju
svojih njiv vidi božji blagoslov; na cvetečih drevesih
ga čuti in v ranih jutranjih urah sluti božji dih, ki
veže preko rosnega polja in blagoslovlja njegov trud,
njegov znoj in skeleče žulje. Čez toliko dni pa se poka-
že sad — iz božjega blagoslova vzbrsti, iz gorkih mo-
litev prikljije, iz silnega zaupanja v božjo pomoč vzra-
stajo tisti tisočeri sad. In pozabljene bodo divje skrbi —
znoj in žulji bodo pozabljeni — in kmetič bo vriskal
vesel ob dozorelih njivah in bo spravljal v kašto bo-
gate sadove, ki so vzrasli iz njegovega truda in božjega
blagoslova.

Maj, maj cvete po božji naravi. A maj cvete tudi
po srcih vesoljnega slovenskega naroda. Po srednjih le-
tinah preteklih let nam je zacvetela letos pomlad, kakor
še nikoli. Ves narod stoji v enem silnem taboru — v
vsakem srcu moč, samozavest, pogum in odločna volja.
Ob volitvah smo se strnili, pokazali smo svojo enaduš-
nost in mogočno voljo, da si obdelamo sami svojo zem-
ljo in jo posejemo z lastno setvijo. In zasejali smo to
zemljo in prišel je maj. Seme je vzbrstelo in v našem
političnem življenju klije na novo vse, klije in se raz-
vija z mladimi, krepkimi močmi in poganja visoko in
lepo med svet. To je naša setev, ki smo jo zasejali v
zgodnji pomladi ob volitvah. Setev se bo razvijala da-
lje, lepo in krepko. Kajti v naših vrstah ni političnih
slabičev in omahljivcev. Vsakdo stoji trdno in neoma-
jano na svojem mestu in neguje svojo setev. Mogoče
pride še veliko neurje — a setve nam ne bo moglo za-
treti. Kajti z nami je moč in zavest celokupnega nara-
da; z nami je božje in človečansko pravo, pred kojim
razbegnje vsako neurje kot megla pred toplim majskim
solncem. Mi pa smo mirni in gledamo z mirnim zau-
panjem na našo politično setev. Maj je še — čas veli-
kega in krepkega brstenja. A čez toliko dni pride jesen
— setev dozori in mi požanjemo svoje sadove. Naši so
sadovi — in mi smo želi, kar smo sejali v svoji odločni
volji in v svojem pravu. Zeli smo svojo samoupravo in
svobodo; a te žetve si ne damo uropati od nikogar in
nikdar!

J. V.

ZOPET BI NAS RADI STRASILI Z REKVIZICIJO ŽIVINE IN VOZOV.

(Dopis z dežele.)

Vojaška oblast zahteva letos od nas kmetov, da
moramo pripeljati vso živino (menda tudi svinje in ov-
ce ???) ter vozove z vprego vred na gotov kraj, kjer se
jih bo klasificiralo, oziroma vzelo za vojaške potrebe.
Prejšnja leta so take klasifikacije bile n. pr. za maribor-
sko glavarstvo na 26 krajih, torej v vsaki župniji. Za
letos pa razpisujejo take klasifikacije za mariborski po-
litični okraj samo na šestih mestih. Za cel šentlenartski
okraj bi se moralo prignati živino na en dan samo na
eno mesto, isto za cel slovenjebistriški okraj. To je na-
ravnost nemogoče in je popolnoma neizvedljivo. V naj-
hujšem delu bi naj kmetje gonili živino cel dan daleč
in tam čakali dva do tri dni, prej ko bi prišli na vrsto.

Prosimo gospode poslance, da se za to zadevo prav
energično zavzamejo. Če se že klasifikacija ne da pre-
prečiti, vsaj naj se odredi zopet toliko krajev za klasi-
fikacijo kot prejšnja leta. Za oddajo pa mi kmetje ni-
mamo ne živine, ne vozov in ne vprege.

Slišimo, da se bo v državnem zboru letos razpra-
vljalo o novem vojaškem zakonu. Že vnaprej priporo-
čamo gospodom poslancem, da se mora vojaški zakon
tako spremeniti, da klasifikacija ali oddaja živine in
vozov na vsak način odpade. Naj si vojni minister na-
mesto nepotrebnih kanonov nakupi potrebno živino in
vozove.

Iedenske novice.

Duhovniške in cerkvene vesti. Dne 1. majnika je
slavil pri Sv. Križu pri Slatini tamošnji g. nadžupnik
25 letnico pastirovanja pri Sv. Križu. Proslavitev 25-
letnice se je izvršila na slovesen, pristrčen in pomen-
ljiv način — znak, kako se je priljubil blagi g. nad-
župnik v dobi 25 let faranom. V cerkvenem nagovoru
je proslavil jubilanta gospod prof. Vreže iz Maribora.
Na predvečer slavnosti so počastili slavljenca slatinski
ognjegasci z bakljado, in pevski zbor mu je zapel nek-
aj pomenljivih pristrčnih pesmic. Drugi dan po cerkve
nem opravilo se je poklonila slavljenecu šolska mladež z
nagovori, učiteljstvo, odbor zdravilišča, različna dru-
štva, dekanijata in tudi druga duhovščina. Stari pri-
jateljci iz Slatine so darovali gospodu nadžupniku pali-
co s srebrnim ročajem in lepo svoto kot priboljšek doma-
čim revežem. Vrlemu rodoljubu in jubilantu gospodu
Korošču častita k pomenljivi slavnosti tudi politično-
gospodarski starosta «Slov. Gospodar», katerega je svoj-
čas na občno zadovoljnost čitateljev urejeval gospod
jubilant cela 4 leta. — Mašniško posvečenje se bo letos
vršilo v Mariboru, 26. maja se bo delil dijakonat, 29.
junija pa bodo dijakoni posvečeni v duhovnike. — Zup-

nijski izpit so napravili sledeči gg. kaplani: 1. Čirič
Anton pri Sv. Barbari v Slov. gor. 2. Jurak Peter, vi-
kar v Celju. 3. Mikolič Jurij, kaplan v Lučah. 4. Osterc
Fran, kn. šk. uradnik. 5. Pirš Alojzij, kaplan v Gor.
Gradu. 6. Rantaša Anton, kaplan v Selnici pri Maribo-
ru. 7. Sajovič Jakob, kaplan v Gor. Radgoni. 8. Vajda
Julijan, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine. — Meseca
majnika se bo delila po naši škofiji sv. birma in sicer
kakor vedno, najprej na binkoštno nedeljo v Mariboru.
Za Mariborom pride na vrsto slovenjebistriška deka-
nija, kjer bo birma 21. maja na Spod. Polskavi, 22.
maja v Slov. Bistrici, 23. maja v Poljcanah, 24. maja v
Makolah. Za Slov. Bistrico pride na vrsto dekanija Vu-
zenica in sicer v Vuzenici dne 27. maja, v Vuhredu 28.
maja in v Ribnici 29. maja. Začetkom julija se bo bir-
ma tudi v dekanijah Konjica in Novacerkev. Bivši
tržaški škof Karlin, ki pri nas sedaj tudi birmuje, se
pripelje dne 2. junija na Ptujsko goro, kjer se bo vršila
slovesna blagoslovitev novega dela okrajne ceste Ptuj-
ska gora—Ptuj. — Dne 3. junija bo na Ptujski gori tudi
birma. Za vse dušne pastirje v naši lavantinski ško-
fiji je važno, da se bo vršil občni zbor «Vzajemnosti»
najbrž prvi teden meseca junija. Novembra lanskega
leta je namreč tudi naša duhovščina si ustanovila po
vzgladu drugih škofij stanovsko društvo «Vzajemnosti».
Pravila prejšnje Družbe duhovnikov so se prilagodila
«Vzajemnosti» in ta spremenjena pravila je vlada od-
obrila te dni.

Upravništvo opozarja p. n. občinstvo, da odgovarja
na razna vprašanja, posebej glede oglasov le takrat, ako
je za odgovor priložena poština. Vse inseratne zadeve
se naslavljaajo na upravništvo, ne na uredništvo, ker v
zadnjem slučaju se poslovanje le zavlačuje. Inserati, ki
ne pridejo vsaj dva dni pred izdajo «Slov. Gospodarja»,
torej do torika, ali v slučaju, da je četrtek praznik, do
ponedeljka v roke upravništva, se navadno ne morejo več
upoštevati.

Somišljeniki in pristaši. Mesec majnik uporabite v
to, da dvignete svoj težko prisluženi denar iz demo-
kratskih zavodov in ga naložite v naše Posojilnice. Dem-
okratski denarni zavodi podpirajo Orjuno in nam
nasprotno časopisje, ki še nas vedno prodaja beograjs-
skemu centralizmu. Pošten in miroljubni Slovenec,
spametuj se, in ne spletaj si orjunskega in centralistič-
nega biča z lastnim denarjem. Tudi onim trgovcem, ki
imajo po svojih trgovinah kot uslužbenec nastavljeni
orjuncje ali Sokole, obrnite hrbet in kupujte pri trgovcih
ki so pošteni in dobri naši pristaši.

Največja nesreča za Slovenijo so bili že od nekda
pa do danes takozvani napredni (liberalni — demo-
kratski) advokati. Ti advokati svobodomisleci so že
od nekda brezvestno odirali slovenskega kmeta, ki se je
zatekal pod njihovo pravno zaščito. Danes so ti ad-
vokati največji priganjači centralizma, Sokolov in
Orjuncje. V vsakem večje kraju imamo pa tudi po enega
in več odvetnikov, ki so vsega zaupanja vredni in trdni
naši pristaši, da celo voditelji priprostega slovenskega
ljudstva. Vsak naš pristaša in somišljenik mora imeti
tolikani strankarske zavesti, da se v pravnih potrebah
ne bo zatekal k demokratskim advokatom, Sokolom in
Orjuncem, ampak k našim pristašem. Ako se bodo za-
čeli naši ljudje izogibati hišam demokratskih advoka-
tov, potem bodo postali ti kmalu ponižnejši in se ne bo-
do upali našega dobrega ljudstva zastrupljati potom
demokratskega časopisja, Sokola in Orjuncje. Slovenski
kmet, obrtnik in delavec, torej ven z denarjem iz demo-
kratskih zavodov in obrni hrbet orjunskim trgovinam
in sokolskim advokatom. Takozvana napredna-frakers-
ka gospoda bo že postala ponižna, ako jo bomo pošteno
pograbili za žep.

Mariborski orjuncje napadajo po mestu, železnici in
okolici mirne naše pristaše. Oblasti se za te napade ni-
te zmenijo ne, radi tega pa raste greben tem pretepa-
čem, ki so postali neznozna nadloga za mesto in okolico
daleč na okrog. Mariborski orjuncje pravijo, da bodo
začeli svoje razbojniške nazore tudi tišati venkaj na de-
želo in nameravajo prirejati po nedeljah in praznikih
svoje tolovajske izlete po mariborski okolici. Fantje in
možje na deželi bodo že sami uganili, kaj treba storiti
s temi izletniki, ki v organiziranih bandah pretepa-
vajo do krvi mirne ljudi, ki niso policajdemokratje. Oblasti
nočejo proti divjaštvom Orjuncje storiti nič, torej bo mo-
ralo miroljubno ljudstvo seči po samopomoči.

V politični grob so ju položili. Volilna pogoreščina
je spekla v najbolj živo oba slovenska policajdemokra-
ta dr. Kukovca in šibo božjo Slovenije dr. Zerjava. Za
vsako ceno sta si hotela prigoljufati poslanske mandate,
a pri volitvah nista dosegla količnika in torej nista po-
stala poslance. Ker torej Kukovec in Zerjav nista bila
izvoljena, sta se pritožila na Beograd, kjer sedaj zboru-
je takozvani verifikacijski odbor, katerega naloga je,
odobriti ali zavrniti razne poslanske mandate. Mandati
v Sloveniji so vsi odobreni in potrjeni in tudi pritožbi
dr. Kukovca in Zerjava je že obravnaval verifikacijski
odbor. Dr. Kukovec pritožbi se je smejal celi odbor,
ker se je dr. Kukovec pritožil radi tega, češ, da je bil
na SLS listi križ v slovenskih barvah in dalje, da so
politične oblasti v Sloveniji izvajale nasilje napram
njegovi osebi in stranki za časa volitev. Pritožbi dr.
Kukovca so se smejali in kratkomočno zavrnili kot ne-
osnovano, isto se je zgodilo s pritožbo dr. Zerjava. —
Glavna voditelja slovenskih centralistov sta torej po
končneljavni odklonitvi njunih pritožb položena glo-
boko v politični grob, iz katerega ne bosta več vstala in
ta njuna politična smrt bo v veliko in občutno korist
cele države! Naj v miru počivata!

Miadeniči! Na binkoštni ponedeljek, dne 22. maja
na marijanski shod v Celju! Fantje, ki želijo na shodu
govoriti, naj se takoj javijo na naslov: Misijonarji —
Celje. Pevski zbori! Med sv. mašo, ki bo ob 9. uri pri

Sv. Jožefu, se bodo pod vodstvom gospoda A. Mihelčiča pele sledeče pesmi: 1. O Bog v nebeski slavi — A. Mihelčič. 2. Ti o Marija — A. Hribar (Slava Brezm.). 3. Presveto Srce Jezusovo — A. Foerster. 4. Lepota Marije Device — L. Belar (Slava Brezm.). 5. Mladeniška — A. Mihelčič (Bogolj. 1908). Prinesite note seboj.

Petnajstletnica mariborskega Orla. Mariborski Orel bo letos praznoval petnajstletnico svoje ustanovitve. On je bil med prvimi društvi, ki so se ustanovila v Sloveniji. V teh petnajstih letih je mariborski Orel pokazal, da se zaveda svoje vzvišene naloge. Letos bo proslaviti ta jubilej slovesno z razvitjem novega prapora, ki si ga bo nabavil. V septembru bo slovesna blagoslovitev in razvitje prapora, obenem pa proslavitev petnajstletnice.

Invalidski shod v Mariboru, ki bi se naj vršil dne 13. maja 1923 se vsled odloka izvršnega odbora v Ljubljani preloži. Kdaj se bo isti vršil, bo pravočasno naznanjeno. — Udruženje vojnih invalidov v Mariboru.

Letošnje glavno cepljenje za občini Krčevina in Lajtersberg se vrši v petek, dne 18. maja točno ob 9. uri v Krčevinski šoli. Pregled bode teden pozneje ob istem času in na istem mestu. Vsled odloka zdravstvenega odseka v Ljubljani se vrši ob enem z glavnim cepljenjem prisilno cepljenje vseh onih, ki tekom zadnjih pet let niso bili cepljeni, ali ki še sploh niso bili cepljeni ali, ki nimajo vidnih znakov cepljenja. Vsak, ki je za cepljenje obvezen, a ki bi se cepljenju brez tehničnega vzroka odtegnil, se bode kaznoval z globo do 1000 kron, oziroma z zaporom do 6 tednov.

Na naslov poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Čudne poštne razmere vladajo v Slovenskih goricah. Pošto dobimo uradno iz Maribora vsak teden trikrat, to je v pondeljek, sredo in soboto. Tako je za nas navadne ljudi, ki se prištevamo k SLS. Nam pripelje «Slov. Gospodarja», ki se odda pošti v Mariboru že v četrtek zvečer, šele v soboto zvečer k Sv. Lenartu, odtod ga poštni seli prinesejo na druge pošte še le v pondeljek in torek, tako da ga dobimo k Sv. Jurju v Slov. gor. srečno v sredo ali drugi četrtek. Demokratske liste, ozir. demokratsko pošto pa naš avtomobil vzame seboj vsak dan iz Maribora in imamo liberalne liste točno vsak dan pri Sv. Lenartu. Res, čudna ta dvojna mera! Vprašamo, kako dopusti poštno ravnateljstvo, da pošta v Mariboru da dnevno naprej liberalne liste, listov SLS pa ne. Ako pošta uradno pride k Sv. Lenartu le trikrat na teden, potem naj tudi liberalne liste vzame seboj samo trikrat v tednu. Ako pa liberalne liste vzame seboj dnevno, potem naj vso pošto dnevno pelje k Sv. Lenartu. To je najmanj, kar moramo zahtevati, ker je naš denar ravno toliko vreden, kakor liberalni, oziroma veliko več, ker demokrate v Slov. goricah skoro lahko prešteješ na prste ene roke, volilci in davkoplachevalci Slov. ljudske stranke pa štejejo na tisoče! Zato zahtevamo, da se napravi red!

Gibanje Rusov v Vurbergu. Naš hribček je zopet oživel. Posamezne družine prirajajo semkaj izlete in v gradu se mudi nad 50 Rusov. Dr. Okolulak, zdravnik na kliniki v Petrogradu, je otvoril tukaj «sanatorij» ali zdravilišče za bolehe Ruse. Prej je imel imenitni sanatorij v Carigradu, toda po zmagi kemalistov so Rusi zapustili turško prestolico in tudi dr. Okolulak je prišel še meseca februarja na Vurberg. Rusi imajo svoj avtomobil, s katerim prevažajo ljudi in svoje potrebne reči iz Ptuja in v Ptuj.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Kakor je pred 5 leti mučila in morila španska bolezen odrasle, tako se je letos za otroke oglasil drugi morilec, namreč zadušni ali oslovski kašelj. Kašljalo je vse, dojenček v zibeljki, šolar s 14 leti, nobenemu ta nevarni sovražnik ni prizanesel; nekatere je kašelj mučil tako hudo, da so se skoraj onesvestili, postali so modri, kakor mrlič, drugi so pljuvali kri od prevelikega napora. Nekemu dečku je celo počila žilica v očesu. Pomoči ni, zdravniki ne vedo zdravila zoper to mučilo, edini pripomoček je toplota. Slabi otroci zato podležejo mukam in tako je ta neumiljeni morilec mladine zahteval 3 žrtve. Toplo pomladansko sonce ga je potem pregnalo in deca zopet diha prosto in veselo. — Prejšnji teden so odšli vojaški novinci; veliko jih letos nismo darovali državi, da bi le ti delali čast slovenski domovini tam doli v daljni Makedoniji. — Živimo na meji dveh glavarstev, tujec bi mislil, da se živ krst ne zmeni za nas. In vendar preživljamo tudi mi veliki, od nas dobrih 6 ur oddaljeni Maribor; vsak dan gre iz našega kraja do 900 litrov mleka v mesto, celi lenartski okraj pa ga oddaja vsak dan nad 3000 litrov. Mogoče, da pijete še gospod urednik za zajutrak bolfensko mleko? Naj vam tekne prav dobro.

Smrt priljubljenega moža. Dopis od Marije Snežne na Velki. Mnogobrojna množica ljudstva je spremljala k zadnjemu počitku znanega nam in priljubljenega moža poštenjaka Jožefa Standekera, gostilničarja na Ploderšnici. Priljubljen vsepovsod, nas je moral prehitro zapustiti. Njegovim žalostnim domačim naše iskreno sočutje, tvoja duša pa mirno čakaj, da se zopet snidemo tam, kjer ni smrti in ločitve.

Autopromet Maribor—Sv. Lenart. V zboljšanje poštne zvez ter prometnih razmer dogovorila se je avtomobilna družba pri Sv. Lenartu z mlekarno tvrdko Bernhard v Mariboru tako, da bode tovorni avto te tvrdke, ki vozi v letnem času mleko iz Sv. Lenarta v Maribor prevažal tudi dnevno navadno pošto ter sprejemal tudi potnike po dopustnosti prostora, če isti to želijo. Vendar se zgodi to prevažanje le na lastno odgovornost dotičnih oseb, kar se bode vsakemu potniku še posebej predočilo. Tovorni voz bode prišel dnevno ob 6. uri zjutraj k kolodvorski pošti v Maribor ter odhajal od Sv. Lenarta ob 8. uri 30 min. Avto družbe pa bode vozil kakor dosedaj vsak pondeljek, sredo in soboto. V istih dnevih

ne bode sprejemal tovorni voz iz St. Lenarta v Maribor nikakršnih potnikov.

Velika nesreča na Dravi. Na Dravi v St. Petru pri Mariboru se je dne 3. t. m. pripetila splavarska nesreča, katere vzrok je že vkoreninjena razvada naših splavarjev, da morajo biti pijani, kadar se s splavom vozijo. Splav, ki je vozil kolje za posestnika Kotasa, je krmaril iz Maribora v St. Peter splavar Stopajnik iz Marenberga. Po splavarski navadi je bil seveda pijan. Na splavu so se nahajale še tri osebe, med njimi neki 9 letni deček, pa nobeden od njih ni bil več krmarenju. Od Maribora do St. Petra je šlo vse gladko, dasi je bilo vsled silno narastle Drave težko voziti. Ko pa je splav v St. Petru hotel pristati, ga je deroča Drava obrnila ter ga odnesla v levo strugo. Kljub vsemu prizadevanju ga krmar ni mogel spraviti v pravi položaj ter je bila velika sreča, da je voda zanesla splav blizu bregu, kjer so vsi razun enega delavca poskakali na obrežje. Ta siromak je stal pri zadnjem krmilu, pa ni imel več časa se rešiti, ker je voda zanesla splav zopet v strugo ter ga gnala proti šentpeterskemu mlinu. Nesrečnej je iz bojazni, da ne pride pod mlinsko kolo, skočil v valove, ter se skušal s plavanjem rešiti. Toda deroča voda ga je zanesla pod vrteče se mlinsko kolo, ki ga je močno poskodovalo. Vendar je plaval še kakšnih 300 korakov dalje, kjer je izginil v valovih. Na rešitev ni bilo mogoče misliti, ker ni bilo nikjer v bližini čolna. Splav je odnesla Drava neznanokam, ter se je najbrž razbil. Škoda, ki jo trpi posestnik splava znaša nad 30.000 K. Poškodovan se tudi šentpeterski mlin, v katerega je splav butnil ter je škoda cenjena na 10.000 K. Splavarja Stopajnika, ki je kriv nesreče, ker se je opil, je orožništvo zaprlo.

Velik požar. Iz Smarja pri Jelšah poročajo: Minuli četrtek smo opazovali v smeri proti Kostrivnici velik požar. Moralo je goriti celo gospodarsko poslopje kakega premožnega Kostrivničana. Ljudje govorijo, da je do tal pogorela ena hiša in zgorela tudi neka žena. O požaru bomo poizvedeli natančnejše podatke in bomo poročali prihodnjič o nesreči več in natančnejše.

Od javnosti penzioniran in bivši samostojni poslanec Ivan Urek iz Globokega pri minulih volitvah ni več kandidiral, ker je itak dobro znal, da bi ga nihče več ne volil. Z Urekom se je naše časopisje radi njegovega divjavanja in lažnjivosti večkrat bavilo, a baš malo pred volitvami je Urek izjavil, da se ne bo več bavil s politikom in radi tega ga naj tudi naši listi pustijo na miru, ker po vsem uničen. Pa kakor vedno, je tudi Urek glede ravnokar omenjene obljube po svoji stari navadi lagal. Pred volitvami je agitiral po Posavju za Samostojno in kjer je le mogel je nastopal proti našim pristašem z nasiljem in sodnijo. Urekov nekdanji najzvestejši prijatelj Kenej mlajši mu je očital pred kratkim avstrijsko ovadustvo in Urek bi rad ta očitek opral z izjavami v «Kmet. listu». Mi danes pribijemo, da je bil Urek denuncijant (ovaduh) že med vojno in je radi ravno njegovega ovadustva moral služiti pri vojakih celo vojno njegov najožji rojak, veleposelnik in oče ugledne množestvilne rodbine. Kot ovaduh se je izkazal Urek tudi pod Jugoslavijo kot poslanec, ko je potom interpelacije denunciral beograjski vladi našega bivšega poslanca Skoberneta, češ, da se je pogajal z Radičem in da je treba nastopiti proti njemu z zaporom. Urek torej ni samo avstrijski, ampak tudi jugoslovanski ovaduh. Ako g. Urek ne bo miroval s svojim vtelesnim ovadustvom, mu bomo natančno opisali, kako je kot poslanec pretepel svojo lastno mater in celo njegovega posestava. Urek se pri vsej svoji orjaški obsežnosti in cvetoči barvi izgovarja, da je živčno nevarno bolan in da mu je zdravnik svetoval: ali iz politike, ali v norišnico; a kljub temu je tudi kot politik še vedno zrel za hudobije in če ne bo nehal, mu bomo mi priskrbeli ne norišnico, v kateri je že bil kot samostojni poslanec, ampak zapor. Urek naj nikdar ne pozabi, da je njegov brat končal v kaznilnici. Toliko za danes.

Na Pilštanju smo spremljali na zadnji poti nad vse dobro, zvesto hčerko Marijino Angeliko Štrilihovo. Zapustila je svet v cvetoči dobi življenja. Odlikovala se je v vseh čednostih, ki dičijo pravega Marijinega otroka. Kdor jo je poznal, jo je moral ljubiti. Ljubil je pa tudi to nežno cvetko ljubi Bog in da je ne umori slana pokvarjenega sveta, jo je utrgal in vzel k sebi.

Da nas ne bodo sodili napačno. Od St. Ilja pri Velenju poročajo: O izidu volitev v narodno skupščino v naši občini je časopisje poročalo popolnoma napačno. Ne ena številka ni bila pravilna. Resnica je tale: Izmed 198 vpisanih volilcev jih je prišlo volit 168. Naša stranka je dobila 149 glasov, Bernotovi soc. demokratje 7, Golouhovi 6, Kukovec 5, samostojni 1 glas; drugih 5 škrinjic je bilo praznih. Popravljamo pa radi tega, da nas vsak ne bo sodil napačno. Je bilo veliko spodtikanja pri sosedih, pa brez potrebe. Še to bi pristavili, da so 3 kroglice za Kukovo škrinjico prišle najbrž pomotoma in ravnokar tista edina za samostojne. V St. Ilju pač znamo že od nekdanj!

Strašen umor pri Brežicah. V preteklih dneh se je dogodilo v Trebežu pri Brežicah strahovito umorstvo, ki je razburilo okoliško prebivalstvo. V Trebežu je živele starka Cecilija Banoš s svojo 23letno hčerko Franciko Sporčič, ki je bila omožena, pa je mož v svetovni vojni padel. V njo se je zaljubil neki Josip Bence, s katerim se pa ni mogla poročiti, ker mož še ni bil službeno proglašen za mrtvega. Družina je bila mirna ter je živele v slogi. Ker pa je začel Bence mnogo piti, je prišlo v družini do prepira. Pred par dnevi pa je pripeljal Bence v hišo kupca, kateremu je ponudil hišo na prodaj za 80.000 K. Ženske so bile pripravljene hišo prodati, toda za 100.000 K. To je Benceta razdražilo tako, da je pretel ženskam, da jih bo ubil. Te so iz strahu

pobegnile k sosedom in tam prenočile. Bence jih je iskal okrog 11. ure ponoči po vasi. Okrog 4. ure zjutraj pa je šla mati Cecilija Banoš domov, da pogleda kokoši, ki so gnezdile pod posteljo, na kateri je spal Bence. Ta se je, kakor pravi Banoševa, prebudil, jo zgrabil za vrat ter jo hotel zadaviti. Ona je zapazila pri Bencetovi postelji sekiro, jo zgrabila ter ga udarila z vso močjo po glavi. Bence se je zgrudil poleg postelje na tla; ona pa je pobegnila k sosedom ter izpovedala, da je Benceta ubila. Mater so orožniki takoj nato zaprli, dočim so hčerko pustili svobodno, ker ni na njo padla nobena sumnja. Še tisti dan je prišla komisija na kraj umora ter je zdravnik izjavil, da je bil Bence ubit najbrž v spanju. Iz položaja, v katerem se je nahajal, se je videlo, da ga je Banoševa udarila parkrat besno po glavi z ostrino sekire ter mu je presekala vrat, čeljust in popolnoma zdrobila čelo.

Nevarna tata je prijel v Zagrebu trgovec Bikar. Tat je vdrl med opoldanskim odmorom v trgovino ter si je hotel med gospodarjevo odsotnostjo preštudirati blagajno. Pri tem delu ga je zalotil trgovec, ki se je vrnil v trgovino, toda tat ga je sprejel s samokresom v roki. Trgovec se ga ni ustrašil, temveč se je spretno vrgel na razbojnika ter ga po težkem boju, v katerem je bil sam ranjen, premagal in ga zvezal. Potem je šel po policijo, ki je v tatu spoznala zelo znanega vlomilca, katerega so že precej let zasledovali, pa mu niso mogli do živega. Piše se Ahmed Čvorek ter ima na vesti samo v Zagrebu nad 20 vlomov in razbojstev. Pa tudi v drugih mestih je izvrševal svojo obrt ter je znan tudi izven naše države. Čvoreka so za enkrat prepeljali v bolnico, ker ga je trgovec v boju precej premikastil.

Trdovratna samomorilka. Beograjska policija je aretirala Vero Milovšević, pevko iz nekega bara, ko je v hotelu pričakovala svojega prijatelja. Na policiji pa je poskušala, da izvrši samomor. Izmaknila se je stražnikom ter hotela skočiti skozi okno na ulico, pa so jo v poslednjem trenutku rešili. Nato je našla na tleh v stražnici košček razbitega stekla, katerega je požrla, z namenom, da se umori. S strašnim krikom se je zgrudila na tla. Ko so jo hoteli prepeljati v bolnišnico, se je vrgla po stopnicah in bi se bila prav gotovo ubila, da ni padla na nekega stražnika, ki je ravno prihajal po stopnicah. Trdovratna samomorilka je stara šele 17 let, pa je bila znana že po celem Beogradu vsled njenega razuzdanega življenja. Ubili se je hotela, ker ima že popolnoma pokvarjene živce.

Strašen zločin cigana. Cigan Gjorgje Nikolič je izvršil v vasi Vrčina pri Beogradu strašen trojni umor. Zaklal je z nožem svojo ženo, njeno sestro in mater od žene. Nato je težko ranil svojega tasta. Umor je izvršil radi tega, ker se je skregal z ženo, s katero je jako grdo ravnal, in ona je potem na prigovarjanje matere in sestre njega zapustila in pobegnila k starišem. Po storjenem zločinu je neznan kam izginil.

Najlepše darilo za birmance je lep rožni venec in lep molitvenik. Botre opozarjamo, da ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru veliko izbiri takih molitvenikov in rožnih vencev po primeroma zelo nizkih cenah, zato vsem botrom toplo priporočamo, da si v Cirilovi tiskarni nakupijo ta darila. Dobijo jih lahko tudi po pošti.

«Slovenska kuharica». Priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na Gospodinjski šoli. Z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 220 din. Nova Slovenska kuharica je knjiga, ki jo pokažemo lahko tudi tujim narodom. Vzorna je vseskozi po vsebini in opremi. Doslej priljubljena in razširjena knjiga, «Süddeutsche Küche» je našla v Kalinškovi kuharici tekmeča, ki ji ni samo kos, ampak, jo je v vseh ozirih prekosil in nadkrilil. Knjiga ima 668 strani kvart formata, in 2508 kuharskih receptov ali navodil. Diči jo 193 barvnih slik, ki jih je prav spretno narisal gospod Dragotin Humeč. Smelo trdimo, da tako krasnih knjig, kot je Kalinškova kuharica, nimamo Slovenci. Knjiga je velikega gospodarskega pomena in najboljša opora in svetovalka slovenske gospodinje, zato jo toplo priporočamo.

Iz Slov. Bistrice.

Iz Slovenske Bistrice. Pri nas se je pred kratkim ustanovila podružnica Trgovske banke. Banka pa mora imeti denar, drugače ne more delati in ravno denarja nima naša banka. Ker sta vodja banke in njen urednik tudi orjunca, zato v zadnjem času ljudje ne nosijo več denarja v to banko, ampak ga dajejo rajši v hranilnico ali pa Posojilnico. Tako je prav! Naš denar v naše zavode! Trgovska banka pa zdaj išče denar. Razposlala je na naše župane po okraju dolgo okrožnico, v kateri jih prosi, da naložijo občinski denar v banki in da med ljudstvom agitirajo, da bodo ljudje pri banki nalagali svoj denar. Župani, menda ja ne bodete šli na limanice orjunski banki! Okrožnica se seveda tudi debelo laže, da bi z lažjo preslepila župane. Banka namreč pravi v svoji okrožnici, da je slovenjebistriška občina že naložila en milijon občinskega denarja pri banki. To je čisto navadna laž. Mestna občina pri banki ni naložila nobenega vinarja, pač pa je naložila svoj denar v okrajni hranilnici. Tako torej lažejo ti bančni gospodje! Mi pa pravimo: Naši pristaši naj nalagajo svoj denar v našo hranilnico ali pa v posojilnico. Kdor naloži denar pri liberalnem zavodu, ta pomaga podpirati Orjuno, ker liberalne banke dajejo orjunskim divjakom podpore. In norec bi pač bil vsak, ki bi z lastnim denarjem gojil takega gada, kakor je Orjuna. Upamo, da se razumemo!

Najprej zahtevamo izstop iz Orjune, potem bomo še le govorili dalje. Mi smo svojčas, ko so Orjunci raz-

bijali po mestu in pobijali naše ljudi, pozvali naše ljudstvo, da se naj strogo izogiblje vseh tistih hiš v mestu, kjer stanujejo ali delajo orjunci. Med orjunci sta takrat divjala tudi trgovca Pinter Alojz ml. in Zeleznikar ter dva vajenca ozir. pomočnika te trgovine. To je naše ljudi razjarilo in rekli so, da ne grede več v Pinterjevo trgovino, dokler bodo tam stregli orjunci. Gospod Pinter je zdaj poslal našemu listu inserat, v katerem priporoča odjemalcem celega okraja svojo zalogo posebno za birmance itd. Mi seveda tega priporočila ne moremo prinesti, ker nikakor ne smemo in ne moremo priporočati orjunskih trgovin. Ako torej «Pinter in druga» v Slov. Bistrici želi, da jo zopet priporočamo našemu ljudstvu, potem morajo Pinter Alojz star. in Pinter Alojz ml., kakor tudi solastnik Zeleznikar javno v listih izjaviti, da so izstopili iz Orjune in da obsojajo vsa doseđanja hudodelstva in divjštva Orjune. Dokler tega ne storijo, tako dolgo jih smatramo mi in naše ljudstvo za orjunce in prijatelje Orjune, s katerimi naše ljudstvo ne more imeti nobenega stika!

PIREDITVE.

Izobraževalno društvo Lajtersberg priredi 13. t. m. v nedeljo, izlet na Košake št. 140 k Murausu.

Prostovoljna požarna bramba v Kamnici priredi, kakor vsako leto tudi letos dne 13. maja ob lepem vremenu na krasnem vrtu g. Serag veliko spomladansko veselico, združeno z različnimi zabavami, kakor: ples, ribolov, itd. Z ozirom na dobrodelni namen te prireditve se sl. občinstvo uljudno naproša, da požarno brambo z denarnimi sredstvi, z darili ter s polnoštevilnim obiskom podpira. Vstopnice po 4 D se dobijo iz prijavnosti tudi pri g. Ulčar, brivec, Koroška cesta št. 7.

Dekliška zveza v Veržeju obhaja na binkoštni ponedeljek, dne 22. maja obnoveitev posvetitve presv. srcu Jezusovemu, ki jo bo zaključila z 7 dejansko igro «Otrok Srca Jezusovega».

Marijanišče v Veržeju praznuje praznik Marije Pomočnice, dne 27. maja, to je na praznik sv. Trojice. — Častilci Marijini, pridite se pokloniti svoji nebeški materi.

Mladina pri Sv. Benediktu v Slov. gor. hoče na binkoštni ponedeljek pokazati, kaj zna in za kaj se navdušuje. Orlovski odsek Bralnega društva ima v načrtu lepo prireditve za ta dan, obsegajočo pevske in tamburaške točke ter dve igri. Igrji «Satan» in «Pod varstvom Matere Božje» sta izredno zanimivi in pretresljivi. Zato pričakuje Bralno društvo mnogoštevilne udeležbe od strani domačinov in sosedov. Nikdo naj ne izostane, kdor hoče videti kaj lepega! Začetek je ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Igrji se 14 dni pozneje, v nedeljo, dne 3. junija ponovita.

Savinjsko orlovsko okrožje ima okrožni svet v nedeljo, dne 13. maja ob 1. uri popoldne v Društvenem domu v St. Pavlu pri Preboldu. Seje se morajo udeležiti srenjski zastopniki. Bog živ!

Leve pri Celju. Na binkoštni ponedeljek priredi tukajšnje gasilno društvo na vrtu g. Hojnika v Levcu veliko vrtno veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kat. izobraževalno društvo na Polzeli ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo, dne 13. maja v prostorih g. Cizeja na Polzeli ob 3. uri popoldne dve igri: «Goslarica naše ljube Gospe», žaloigra v štirih dejanjih, in «Trije tički», veseloigra v dveh dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za novi zvon, zato vabimo vse prijatelje, da se udeležijo naše prireditve v obilnem številu. Na svidenje!

Gospodarstvo.

BODOČNOST KMETIJSTVA.

F. Rudl.

Človek je vzvišen član svetovnega organskega življenja in se razločuje od živalskega, da ne živi samo notranjo za svoje truplo, ampak tudi zunanjo, kakor pravijo: v abstraktnem duhu. On si v duhu predstavlja reči in na potu uresničenja svojih misli se čuti srečnega. To velja najbolj za kmetijski stan, ki si more predstavljati svojo bodočnost in poprijeti vseh pripomočkov, da ohrani svojo ravnotežje in zdravo življenjsko silo. Konkurenca uniči slabega protivnika in kmetiskemu stanu na slovenski zemlji grozijo v bodočnosti od notranjih (Banat) in zunanjih krajev mogočni protivniki v obliki konkurence in sicer je to najzdravejši boj v brezvojnem času. To je prva zdrava pot pobiranja draginje, da se dvigne mogočnost domače produkcije živil in sicer do stališča, da zdrži konkurenco protivnika. Pride pa slovenski kmet do stališča, da za produkcijo rastlinskih in živalskih živil v obnem premeru gromito več žrtvuje, kakor pa če bi si kupil tuji kruh, recimo: uvožen iz Amreike, Rumunije, Rusije itd., potem bode življenje slovenskega kmeta ena žalostna igra.

Poglejte vinogradnike!

Med časom avstrijske vlade so imeli slovenski vino gradniki v Avstriji pristo konkurenco in poleg tega ščit proti italijanskemu vinu. S tem je bila zasigurana naša vinarska panoga. Po ustanovitvi Jugoslavije pa so prav neumno zabranili — ne vem zakaj — izvoz našega vina. Potem je vlada spet dovolila izvoz proti visoki carini in posledica je, da so siloma in nesrečno uničili svoj večstoletni trg. Sedaj, če bi tudi bil carine prosti izvoz vina, ne moremo več zdržati konkurence tujih držav z našim navadnim vinom. Doživeli smo do sedaj v Jugoslaviji brz za nesrečo vinogradnikov povprečno samo dobre letnike, pa pravi vinogradnik računski tudi s kiseljakom, kam in po kakšni ceni da bo dotičnega prodal. Vsega vina doma spiti, to ni nikdar

narodno gospodarstvo! Če imamo jugoslovanskega ministra za poljedelstvo, naj prodaja poleg vsakega vagona jugoslovanskega mesa, masti, pšenice, razmeroma tudi zavezno toliko in toliko vina pri izvoznih in uvoznih pogodbah, drugače gre naše vinarstvo rakom žvižgati.

Kar se tiče našega poljedelstva,

pa moramo v prvi vrsti poboljšati naše njive in travnike, izbirati seme, katero daje najvišjo žetev, poleg dobro preudarne menjave setve. Strošji ostanejo enaki, če sadimo slabe, ne izbrane, nerodovitne in slaboplemenske sadike, oziroma sejemo slabo seme, morebiti še plevel poleg. Žetev pa je v obliki količine in dobrote lahko dva do trikrat boljša, če prav previdno izbiramo seme sadike in skrbimo in trajno, kakor tudi pre mišljeno obdelujemo zemljo in ta značaj velja ravno tako

pri živinoreji.

Ni vse eno, ali imam zdravo ali bolno kravo, daje li ena 5 ali 8 litrov mleka na dan, požre dosti ali malo sena, je zadovoljna s tem ali z onim krmilom in daje lepa ali slaba teleta. Na oko se ne vidi vse, kmet tudi more pisati in računati. Če ne zna on sam, potem naj njegov prijatelj to stori.

Poskusil bom podati nekaj računov javnosti in za popravek sem hvaležen, ker vsaka občina ima druge razmere, kaj še pa kraji in dežele.

Naslikajmo račun za 1 ha (10.000 kv. m) pšenice.

Stroški:

Izčrpanje gnojilnih snovi iz zemlje 5240 K, seme 200 kg á 18.40 je 3680 K, davki in dohodnina 960 K, delo z ži-vino 82 dni á 480 K je 4080 K, ročno delo na njivi 16 dni á 80 K je 1280 K, strošji za mlatev 24 dni á 120 K je 2880 K, skladišni stroški (posebni račun) 2620 K, stroški skupaj 20.740 K.

Dohodki:

a) Slaba produkcija daje 1000 kg zrna á 14 K je 14.000 K, 2000 kg slame á 4 K je 8000 K. Svota 22.000 K.
b) Dobra produkcija daje: 2500 kg zrna á 14 K je 35.000 K, 5000 kg slame á 4 K je 20.000 K. Svota 55.000 K.

Pri slabem obdelovanju smo dosegli samo 1260 K letnega dobička od 1 ha, to se pravi 1.26 vinarja od 1 kv. m zemlje, pri ugodnem gospodarstvu pa 34.260 K, oziroma 3.42 K na 1 kv. m.

Temu je pripomniti, da na Angleškem, v Nemčiji in drugih državah dosežejo do 4500 kg, torej skoro pol vagona pšenice na 1 ha zemlje. Dotičnim producentom naš slovenski kmet nikakor ne more držati uspešno konkurence.

Račun za 1 ha krompirja.

Stroški:

Izčrpanje gnojilnih snovi 7498 K, semenski krompir 1600 kg je 11.200 K, davki in dohodnina 1000 K, delo z ži-vino 15 dni á 480 K je 7200 K, delo s težaki 70 dni á 80 K je 5600 K, delo z mašinami (osipanje) 400 K, skupaj 32.898 K.

Dohodki:

a) slaba trgategv 7000 kg á 5 K je 35.000 K, b) dobra trgategv 15.000 kg á 5 K je 75.000 K, c) najboljša trgategv 35.000 kg á 5 K je 175.000 K. Torej dobička od 1 kv m zemlje pri a) K 0.21, pri b) K 4.21 in pri c) K 14.21.

Pri krompirju se kažejo prav posebne razlike, oziroma važnost plemenskega izbora pri semenu. Če kmet računi in opazuje, potem vidi uspeh pri tej ali pri oni rastlini in sicer na svojem posestvu, kakor na sosednem, posebno naj opazuje poedine posamezne rastline dotične vrste in videl bo, da so rastline, kakor ljudje: Ena bolj nemarna, druga bolj marljiva, ena bolj okusna, druga bolj odporna proti boleznim in drugim nezgodam. Držimo se, kakor Sv. pismo pravi: kateri bo iskal, dotični bo našel!

KRVAVA UŠ.

Izmed vseh škodljivcev sadnega drevja zavzema krvava uš po svoji škodljivosti pri nas prvo mesto. Kakor razne druge nadloge je tudi ta škodljivec prišel k nam iz tujine in sicer iz Severne Amerike, kjer je njegova prvotna domovina. Zato še tam mnogo hušje gospodarji, nego pri nas. V naši domovini ima sadjereja poleg vino- in živinoreje odlično bodočnost. Vsled tega je potrebno, da posvetimo zatiranju tega škodljivca naj večjo pozornost.

Krvava uš živi na lubu ali skorji mladih jablan: najti pa jo je tudi na starejših v posameznih skupinah. Opazimo jo lahko že od daleč po belih kosmičih, ki jih izločajo posamezne živalice. Pod temi kosmiči se skrivajo cele družine krvavih uš ter imajo na ta način varno streho pred zunanjimi vplivi in neprijatelji. Če te kosmiče zmečkamo, se pokažejo krvavi sledovi, odtoč ime krvava uš.

Krvava uš se zdržuje najraje v senčnatem prostoru, torej v bolj gostem sadovnjaku. Svoj dolgi rillec zabode v skorjo in sesa sok, ki se pretaka pod skorjo in katerega drevo potrebuje za rast in proizvajanje plodu. Vsled rane, ki jo povzroči uš na skorji, nastane na dotičnem mestu nabrekline. Če je mnogo uš, nastane mnogo brazgotin in skorja izgleda, kakor bi bila rakova. Kjer nastane takšna rana, tja dohaja tudi več soka v svrhu celitve rane. Na ta način dobijo uši čedalje več hrane na dotičnih mestih ter se jih vsled tega nakopiči cele kupe. Na podlagi povedanega bo pa vsakomur jasno, da je uspešna rast od uši močno napadenega drevja nemogoča in je takšno drevje izročeno počasnemu hiranju in naposled popolnemu poginu.

Način življenja in razplojevanja krvave uši je sledeči: V spomladi se pojavijo brezkrile samice, ki so nastale od prezimljenih ličink. Te samice store brez

oplodbe samca žive brezkrile mladiče-samice, ki po preteku 14 dni skotijo druge mladiče. Tako gre razmnoževanje skozi 8—12 pokolenj v enem letu. Vsaka brezkrila samica skoti 30 do 40 mladih, za razplojevanje sposobnih samic. Proti koncu poletja se prikažejo med drugimi tudi krilate samice. Le-te imajo nalogo, prenesti svoj zarod dalje po svetu na druga debela in postati matere novih družin. Ko je takšna krilata samica dospela na ugodno mesto, skoti 6—7 mladičev, ki so v početku oviti s tankim omotom; od teh so nekateri samci, druge pa samice. Po oploditvi v jeseni odloži vsaka samica po eno jajce, takozvano zimsko jajce. Navadno se še v jeseni izleže iz jajčeca ličinka, ki prezimi v zavetišču pod skorjo in nadaljuje v spomladi tek svojega razvoja. Kdor se zanima za tega škodljivca, bode izprevidel, koliko zla more učiniti ena sama ušica, n. pr. spomladanska ušica v teku enega leta. Jasno je kot beli dan, da je pokončevanje vsled rapidne množitve in neznatne velikosti mrčesa zelo težavno. Uspešno zatiranje je mogoče samo z vstrajnim in složnim delom vseh sadjarjev celega okoliša.

Najpoprej je potrebno odvzeti uši vse pogoje za razmnoževanje s strganjem stare skorje, lišajev in mahuh raz debel ter vse te strgotine takoj sežgati. Močno napadene veje je previdno odrezati in cele sežgati. Pri nakupu mladih dreves se je treba prepričati, ali niso napadene od uši. Uši, katere najdemo na deblu, zmaštimo najbolje z leseno trsko, cunjjo ali prsti, ako jih z roko dosežemo. Na višjih mestih pa je uporabljati druga sredstva, kakor raztopino tobačnega izvlečka in mazljivega mila (vsakterega po 5%), s katero mažemo po brazgotinah. Enako uporabljamo mešanico od 3 kg mazljivega mila in 1 l petroleja na 20 l vode. Med zelenimi vejami škropimo z raztopino od 1 kg mazljivega mila in 1 kg mrčesnega praška na 100 l vode, kakor tudi z raztopino od 4 petink l petroleja, 1 petinke l vode in 50 g modre galice. Ogljikov žveplec (CS₂) se priporoča proti ušem na koreninah in na vejevju, kadar ni listja. Slednji deluje kot zelo oster strup.

Dobra je tudi mešanica od ¼ kg kalijevega mila, ki se skuha na 3 l vode in razredči s 100 l vode ter končno še doda ¼ kg čistega dalmatinskega bolhača. Druga mešanica je: 50 g kalijevega mila raztopiti v 650 g tople vode in dodati 100 g amylalkohola in 200 g 96-odstotnega špirta. S to mešanico mažemo po napadenih mestih.

Omeniti je še dvoje sredstev, ki so se obnesla in sicer: lizol v ¼odstotni raztopini vode in slednjič mešanica od 20 g nitrobenzola, 10 g xantogen-kislega kalija, 400 g kalijevega mila, 600 g amylalkohola in 60 l vode.

Učinek vseh navedenih preparatov je le tedaj dovoljen, če smo jih priredili pravilno in uporabljali tako, da je prišlo sredstvo do vseh mest, kjer so se naselile uši.

Vekoslav Stampar.

Mnenje živinorejcev kozjanskega okraja k dopisu v zadnjem «Slov. Gospodarju» od dne 3. maja t. l. pod naslovom «Kmetске pritožbe proti nesmiselnemu izvozu.» Vsekakor se nam čudno vidi, da se pritožuje kmet in živinorejec proti izvozu živine in da je živina predraga, kajti v splošnem se misli, da dopisnik izraža željo le nekaterih živinorejcev, nikakor pa ne želje in zahteve splošnosti. Zahteve in želje kmetov-živinorejcev so zmiraj bile, da se živina lahko in drago prodaja, nikoli pa še ne tako, kakor ravno sedaj in sicer iz naslednjih razlogov: 1. Nikoli še nista bila kmet in bajtar tako navezana na izkupiček živine, kakor sedaj, kajti sedaj imata edini dohodek od živine, katero prodata. 2. Vina, katerega imajo kmetje, ne morejo prodati, ker ni kupcev, če ga pa kateri prodaja, izkupi komaj toliko, da pokrije pridelovalne stroške, ker ga mora zelo poceni prodati. 3. Denarja si pa že tudi v posojilnicah ni mogoče izposoditi, ker ga že tudi v posojilnicah močno primanjkuje, če še ga pa dobi, ga dobi le manjše svote. Vprašam: Kje naj kmet dobi denar, da plača neznosne davke, si kupi potrebno obleko ter drugo, kar neobhodno potrebuje, če bi nam se še ta dohodek odbil, tedaj bi bili popolnoma navezani na razne oderuhe, ki posojujejo denar za oderuške obresti. Vsekakor pa sedanje cene živine v primeri cenam raznim industrijskim izdelkom še niso tako visoke, kakor so bile pred vojno. Pomislite moramo, da kmet in bajtar v glavnem živino prodajata in ne kupujeta, če sta pa zadnja jesen radi premalo krme nekaj več živine prodala, sta prodala starejšo ali manj vredno živino, kajti po večini je bil vsak živinorejec tako pameten, da si je pridržal vsaj boljše plemenske krave, če je tudi moral krmo drago kupiti, in od katerih zaroda pričakuje, da si spet hleve napolni. Zelo malo je pa pri nas takih živinorejcev, kateri si hočejo s kupljeno živino napolniti hleve, oni pa, ki to stori, ta je gotovo bolj založen z denarjem. Ni pa tudi tako nevarno za narodno gospodarstvo, kakor si dopisnik misli, kajti plemenskih krav in druge mlade živine je skoraj v istem številu, kakor je je bilo v lanskem letu, edino vole in za pleme manj vredne živine se je izvozilo v večjem številu. Gotovo pa tudi je, da bode vsak pameten živinorejec sedaj, ko ima dosti krme, držal to živino, katero še ima in je ne bo prodajal za nobeno ceno brez največje denarne stiske. Želeti bi bilo, da se o tem važnem vprašanju izrazijo živinorejci iz raznih krajev. — J. P., živinorejec iz Imenega pri Podcetrtku.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 4. maja se je pripeljalo 328 svinj, 1 koza in 1 kozliček. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 600—1100 K, 7—9 tednov stari 1200—1600 K, 3—4 mesce stari 2000—2400 K, 5—7 mescev 3500—4600 kron, 8—10 mescev stari 4800—5600 K, 1 leto stari